

Vedlegg

1. Oversikt over relevante myndigheter

	Norge	Danmark	UK
Arealressurser	Kongen i statsråd		The Crown Estate
Energi	Olje- og energidepartementet Norges vassdrag- og energitilsyn	Energistyrelsen Energinet	BEIS (Department of Business, Energy & Industry Strategy) Planning Inspectorate Marine Management Organization
Miljø	Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet (Statsforvalteren)	Miljøstyrelsen Energinet Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Natural England Joint Nature Conservation Committee (JNCC)

Offshore Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for selskaper knyttet til norsk kontinentalsokkel. Norsk olje og gass er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon.

Postboks 8065, 4068 Stavanger | offshorenorge.no

2. Oversikt over miljøregelverk i Norge

Under følger en oversikt over relevant regelverk tilknyttet miljø for offshore havvind etter norsk rett:

Havenergilova (LOV-2010-06-04-21, Olje- og energidepartementet) - Rammelov for energiproduksjon utenfor grunnlinjen.

Havenergilovforskrifta (FOR-2020-06-12-1192, Olje- og energidepartementet) - En nærmere detaljering av kravene som er satt i havenergiloven.

Forurensningsloven (LOV-1981-03-13-6, Klima- og miljødepartementet) - Rammelov som regulerer forurensing av det ytre miljø. Loven er omtalt som sektorovergripende.

Forurensningsforskriften (FOR-2004-06-01-931, Klima- og miljødepartementet) - En nærmere detaljering av kravene som er satt i forurensningsloven.

Naturmangfoldloven (LOV-2009-06-19-100, Klima- og miljødepartementet) - Lov om forvaltning av naturens mangfold. Prinsippene i loven dekker områder som Forurensningsloven ikke dekker. Naturmangfoldloven er omtalt som sektorovergripende. Loven er imidlertid ikke gitt forrang, men gjelder side om side med andre lover.¹

Klimaloven (LOV-2017-06-16-60, Klima- og miljøverndepartementet) - Loven lovfester klimamål for 2030 og 2050.

I tabellen under har vi gitt en oversikt over formål og virkeområde for de relevante lovene (relevant tekst er merket i rødt):

LØV	FORMÅL	VIRKEOMRÅDE
Havenergiloven	Denne lova skal leggje til rette for utnytting av fornybare energiressursar til havs i samsvar med samfunnsmessige målsetjingar, og for at energianlegg blir planlagde, bygde og disponerte slik at omsynet til energiforsyning, miljø, tryggleik, næringsverksemd og andre interesser blir tekne vare på	Lova gjeld fornybar energiproduksjon og omforming og overføring av elektrisk energi til havs. Lova gjeld på norsk sjøterritorium utanfor grunnlinjene og på kontinentalsokkelen. Lova gjeld med dei avgrensingane som følgjer av folkeretten

¹ Ot.prp. nr. 52 (2008–2009) punkt 5.1.1, s. 55.

[Tittel]

Forurensningsloven	<p>Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall.</p> <p>Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse</p>	<p>Loven gjelder forurensninger og avfall i det ytre miljø. For utslipp av genmodifiserte mikroorganismer og deponering av slike som avfall i miljøet gjelder genteknologiloven.</p> <p>Med de begrensninger som følger av folkeretten gjelder loven</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. for forurensningskilder og avfall og kilder for avfall som befinner seg her i riket, 2. for forurensninger som truer med å inntreffe her i riket, 3. for forurensningskilder som befinner seg i eller forurensning som truer med å inntreffe i Norges økonomiske sone dersom forurensningskilden er norsk fartøy eller innretning, eller forøvrig i den utstrekning Kongen bestemmer. Lovens anvendelse for undersøkelse etter, utvinning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster på den norske del av kontinentalsokkelen, herunder avslutning av slik virksomhet, er regulert i § 4. <p>Loven gjelder ikke for Svalbard. For Jan Mayen og bilandene gjelder loven i den utstrekning Kongen bestemmer. Forurensningsmyndigheten kan for disse områder fastsette de endringer i loven som de stedlige forhold tilsier</p>
---------------------------	--	--

[Tittel]

Naturmangfoldsloven	Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur	Loven gjelder på norsk landterritorium, herunder innsjøer og vassdrag, og i Norges territorialfarvann. For Svalbard og Jan Mayen gjelder lovens kapittel VII. Kongen kan bestemme at også andre bestemmelser gjelder for Svalbard og Jan Mayen. For øvrig gjelder lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard og lov 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen i stedet for loven her. På kontinentalsokkelen og i jurisdiksjonsområder opprettet i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone (økonomiske soneloven) gjelder §§ 1, 3 til 5, 7 til 10, 14 til 16, 57 og 58 så langt de passer.
----------------------------	---	---

3. Oversikt over miljøregelverk i Danmark

Under følger en oversikt over relevant regelverk tilknyttet miljø for offshore havvind i Danmark:

VE-loven (LBK nr 1791 af 02/09/2021, Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet).

Miljøvurderingsloven (LBK nr 4 af 03/01/2023, Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Miljøministeriet). Dette er loven som samler kravene for miljøvurdering av planer/programmer med kravene om miljøvurdering av konkrete projekter (VVM) i én lov. Loven er en hovedrett, og i forhold til planer/programmer, den eneste loven som regulerer plan- og programbegrepet, som fastsatt i EUs miljøvurderingsdirektiv². Myndighetene har også utarbeidet to veiledninger til loven³; miljøvurdering av konkrete projekter og miljøvurdering av planer og programmer. I tillegg, så er det også utstedt en 'bekendtgørelse' om miljøvurdering av planer og programmer av konkrete prosjekter, jfm BEK nr 806 af 14/06/2023.

Havstrategiloven (LBK nr 1161 af 25/11/2019, Bekendtgørelse af lov om havstrategi, Miljøministeriet)

Klimaloven, (LOV nr 965 af 2020, Lov om klima, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet). Klimaloven ble vedtatt i 2020 av det danske Folketinget. Formålet med loven er at Danmark skal redusere klimagassutslippene innen 2030 med 70 prosent sammenlignet med 1990-nivå, og at Danmark skal oppnå et klimanøytralt samfunn senest innen 2050. Med klimaloven blir dermed reduksjonsmålene rettslig bindende.

LOV	FORMÅL	VIRKEOMRÅDE	BEKENTGJØRELSE*
VE-loven	Lovens formål er å fremme produksjon av energi med fornybare energikilder i samsvar med klima-, miljø- og samfunnsøkonomiske hensyn for å redusere avhengigheten av fossile brensler, sikre forsynings sikkerheten og	Loven gjelder særlig for: 1) pristillegg for vindturbiner og andre kraftproduksjonsinstallasjoner som bruker fornybare energikilder; 2) tiltak for å fremme utbygging av vindturbiner,	LBK nr 1791 af 02/09/2021

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197

³ [Veiledninger til miljøvurderingsloven \(mim.dk\)](https://mim.dk)

	<p>redusere utslippene av CO₂ og andre klimagasser.</p> <p>Loven skal særlig bidra til å sikre etterlevelse av nasjonale og internasjonale mål om å øke andelen energi som produseres ved bærekraftig bruk av fornybare energikilder.</p>	<p>solcelle-, bølge- og vannkraftverk;</p> <p>3) tilgang til bruk av energi fra fornybare kilder til havs;</p> <p>4) tilkoblings- og sikkerhetskrav for vindturbiner; og</p> <p>5) Regulering av elektrisitetsproduksjon fra offshore vindturbiner</p>	
Miljøvurderingsloven	<p>Formålet med loven er å sikre et høyt miljøvernivå og bidra til at miljøhensyn integreres i utarbeidelse og vedtakelse av planer og programmer og ved å godkjenne prosjekter med sikte på å fremme en bærekraftig utvikling, ved å gjennomføre en miljøvurdering av planer, programmer og prosjekter som kan ha vesentlige miljøvirkninger.</p> <p><i>Det brede miljøbegrepet i lovens § 1 gjenspeiler de generelle målene for EUs miljøpolitikk som EU-retten følger, og som er "å bevare, beskytte og forbedre miljøets kvalitet, beskytte menneskers helse, forsvarlig og rasjonell utnyttelse av naturressurser og fremme tiltak på internasjonalt plan for å håndtere regionale eller verdensomspennende miljøproblemer, og særlig</i></p>	<p>Langt fra alle planer/programmer omfattes av loven. Dette betyr at innen Miljøvurdering eller screening vurderes, så må det må avklares om den konkrete planen eller det konkrete programmet faller inn under lovens virkeområde. Denne tilnærmingen brukes også av EU-domstolen ved vurderingen av om en plan/et program burde vært gjenstand for en miljøvurdering.</p>	<p>LBK nr 4 af 03/01/2023</p> <p>BEK nr. 806 af 14.03.2023</p>

	<i>bekjempelse av klimaendringer”.</i>		
Havstrategiloven	Loven tar sikte på å sette rammer for hvilke tiltak som skal gjennomføres for å oppnå eller opprettholde god miljøtilstand i de marine økosystemene og for å muliggjøre bærekraftig bruk av marine ressurser.	Loven omfatter danske havområder, herunder havbunn og undergrunn, i sjøterritoriet og i de eksklusive økonomiske soner. Loven gjelder ikke for havområder ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen i den utstrekning de omfattes av lov om vannplanlegging og inngrep som inngår i vedtatt naturplan 2000 etter miljømålsloven.	
Klimaloven	Formålet med loven er at Danmark skal redusere klimagassutslippene innen 2030 med 70 prosent sammenlignet med 1990-nivå, og at Danmark skal oppnå et klimanøytralt samfunn senest innen 2050 med Parisavtalens mål om å begrense den globale temperaturøkningen til 1,5 grader celsius.		

I Danmark så benyttes begrepet **'bekendtgørelse' for regler som fordyper eller presiserer kravene i en lov. Bekendtgørelser utstedes administrativt av et ministerium. En bekendtgørelse har samme virkning som en lov, selv om den ikke er vedtatt i Folketinget.*

[Tittel]

Andre relevante 'Bekendtgørelser':

- ✓ Bekendtgørelse om konsekvensvurdering (BEK nr 803 af 14/06/2023, Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet)

- ✓ Bekendtgørelse om støj fra vindmøller (BEK nr. 135 af 07.002.2019). Forordningen gjelder etablering, modifikasjon og drift av vindturbiner.

- ✓ Habitatbekendtgørelsen. Bekendtgørelse om utpegning og administrasjon af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (BEK nr. 1098 af 21.08.2023). Habitatbekendtgørelsen utgjør en vesentlig del av implementeringen av habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivene i dansk rett. Den stiller spesifikke krav til myndighetenes saksbehandling og planlegging og administrasjon.

Annet:

Standardvilkår for forundersøkelser til havs (2018)

Vejledning til forundersøkelser (2019)

Vejledning vedrørende ansøgningsmaterialet til utbyggingsplaner (2015)

4. Oversikt over miljøregelverk i UK/England

Marine and Coastal Access Act 2009 (MCAA) er hovedinstrumentet som regulerer marin arealplanlegging i England. Northern Ireland og Skottland har egne lover som dekker det samme. Loven forvaltes av State Secretary (regjeringen) og Marine Management Organisation (MMO). Lovens kapittel tre inneholder reglene for marin arealplanlegging i England og kapittel 4 inneholder reglene for marin lisenstildeling. Kapittel fem har regler for naturver (“nature conservation”).

Den marine arealplanen som utvikles under MCAA tar utgangspunkt i en Marine Policy Statement (MPS). Dette er den britiske regjeringens plan for en helhetlig tilnærming til kyst- og havforvaltning som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. MPS fastsetter prinsipper for politisk beslutningstaking og gir retningslinjer for å oppnå langsiktig bærekraftig bruk av marine ressurser og økologisk bevaring av marine områder.

The Energy Act 2004 pålegger The Crown Estate (TCE) å utlyse områder til auksjoner. TCE eier havbunnen i territorialfarvannet (ut til 12 nm) og har ansvaret for arealtildeling i UK's Renewable Energy Zones (REZ).⁴ Historisk var dette en representant for den britiske kronen, men organet er nå en offentlig statlig etat i England. Auksjonene leder frem til en opsjonsavtale for utbygger (“Agreement for Lease”) som så blir omgjort til en leiekontrakt/konsesjon (“Lease”) når alle planvilkårene er oppfylt. TCE legger MPS og marine arealplaner til grunn for sin utlysning.

The Planning Act 2008 regulerer planlegging og godkjenning av store nasjonale infrastrukturplaner (National Infrastructure Plans, NIPs). Gjennom “Development Consent Order” (DCO) samles alle nødvendige tillatelser for å bygge ut et NIP (for eksempel et havvindprosjekt) og DCO representerer dermed siste milepæl før prosjektet kan bygges ut.

The Marine Strategy Regulations 2010 er implementeringen av EUs havstrategidirektiv og krever at det utvikles en marin strategi som skal sikre “Good Environmental Status”. Strategien må ta en økosystembasert tilnærming og inkluderer en vurdering av det samlede trykket av menneskelig aktivitet på økosystemene i havet.

The Conservation of Habitats and Species Regulations 2017 implementerer habitat- og fugledirektivene fra EU, herunder også Natura 2000. Loven gir hjemmel for å opprette beskyttelsesområder for fugle- og dyreliv samt marine habitater (Special Protection Areas (SPA) og Special Areas of Conservation (SCA)).

---

⁴ Stort sett tilsvarende Storbritannias eksklusive økonomiske sone som strekker seg ut til maksimum 200nm fra grunnlinjene.

5. Oversikt over tema som inngår i prosjektspesifikk KU i ulike land

Norge	Danmark	UK
<p>Havenergilovforskriften § 6 tredje ledd - minimums krav til beskrivelse av energianlegget:</p> <p>a. anlegget sine fysiske eigenskapar og planlagde tekniske løysingar, lokaliseringa og arealbruken i både bygge- og driftsfasen</p> <p>b. ei skildring av alternative utbyggingar som søker har undersøkt og ei grunngjeving av val av utbyggingsløysing og prosjektområde, ei utgreiing av kriteria for val som er gjort, og tilknytning til nettanlegg og eventuell samordning med petroleumsverksemd</p> <p>c. dei viktigaste trekka ved tiltaket i driftsfasen, som</p>	<p>BEK nr 803 av 14.06.2023, bilag 1:</p> <p>1) Oplysninger om udpegede internationale naturbeskyttelsesområder (habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder), både inden for og uden for dansk område, som det ansøgte projekt må antages at kunne påvirke væsentligt, herunder om:</p> <p>a) Områdets geografiske placering.</p> <p>b) Områdets udpegningsgrundlag, herunder om udpegningen vedrører prioriterede naturtyper eller arter.</p> <p>c) En beskrivelse af området og dets tilstand.</p> <p>2) En beskrivelse af det ansøgte projekt, herunder navnlig:</p> <p>a) Projektets indhold, omfang og arealanvendelsesbehov, såvel under anlægsfasen som under driftsfasen.</p> <p>b) De data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentlige virkninger, herunder eventuelle skader, som projektet vil kunne få for udpegede internationale naturbeskyttelsesområder.</p> <p>3) Oplysninger om eventuelle andre projekter eller planer, der sammen med det ansøgte projekt kan påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt (kumulative effekter), herunder:</p> <p>a) Projektets eller planens indhold, omfang og geografiske placering.</p> <p>b) Projektets eller planens påvirkning af naturbeskyttelsesområdet.</p>	<p>Under the UK's Environmental Impact Assessment Regulations (EIA Regulations 2017), offshore wind farm developments (over 100 MW) must undergo an environmental impact assessment (EIA) to identify and assess the potential environmental impacts associated with the construction, operation, and decommissioning of the proposed wind farm.</p> <p>Some of the key environmental impacts that need to be assessed during the EIA process for offshore wind projects include:</p> <p>1. Marine ecosystems: The construction and operation of offshore wind farms can affect marine ecosystems, including fish</p>

Offshore Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for selskaper knyttet til norsk kontinentalsokkel. Norsk olje og gass er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon.

Postboks 8065, 4068 Stavanger | offshorenorge.no

[Tittel]

<p>energibehovet til tiltaket, energibruken, energiløysingar, trongen for transport og typen og mengda naturressursar som vil bli brukt</p> <p>d. eit overslag for typen og mengda avfall, reststoff, utslepp og ureining som vil bli produsert i bygge- og driftsfasen</p> <p>e. påverknad knytta til klimaendring</p> <p>f. alternativa til utforming, teknologi, lokalisering, omfang og målestokk som forslagsstillaren har vurdert</p> <p>g. Ei vurdering av kva løyver, godkjenningar eller samtykker det skal søkast om etter elles gjeldande lovgjeving</p> <p>h. ein tidsplan for gjennomføringa</p> <p>i. ei skildring av tiltak ved nedlegginga av energianlegget</p>	<p>Oplysningerne kan gives i form af henvisninger til VVM-redegørelser og konsekvensvurderinger for de pågældende projekter eller planer.</p> <p>4) Oplysninger om eventuelle undersøgelser, herunder om:</p> <p>a) Undersøgelser foretaget i forbindelse med det ansøgte projekt.</p> <p>b) Tidligere konsekvensvurderinger for det berørte område.</p> <p>c) Andre undersøgelser eller undersøgelsesresultater af betydning for vurderingen af projektet.</p> <p>5) En begrundet vurdering af virkningerne på udpegede internationale naturbeskyttelsesområder, herunder navnlig:</p> <p>a) Projektets direkte eller indirekte påvirkning på naturbeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag i såvel anlægsfasen som driftsfasen.</p> <p>b) Den samlede påvirkning i forbindelse med eventuelle andre planer og projekter.</p> <p>c) Eventuelle grænseoverskridende virkninger.</p> <p>d) En beskrivelse af mulige alternative løsninger, hvis projektet kan have skadelige virkninger.</p> <p>e) En beskrivelse af eventuelle afhjælpende foranstaltninger, der skal gennemføres med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere skadelige virkninger på områdets udpegningsgrundlag. En vurdering af foranstaltningernes virkning skal indgå heri.</p> <p>f) En beskrivelse af eventuelle kompenserende foranstaltninger, hvor betingelserne for fravigelser i medfør af § 27, stk. 2, nr. 2, eller stk. 4, i lov om fremme af vedvarende energi eller § 4 b, stk. 2, nr. 2, eller stk. 4, i lov om Energinet.dk er opfyldt. En vurdering af foranstaltningernes virkning skal indgå heri.</p> <p>6) En oversigt over eventuelle vanskeligheder (tekniske mangler eller manglende viden), som ansøger er kommet ud for i forbindelse med indsamlingen af de fornødne oplysninger.</p>	<p>populations, seabirds, marine mammals, and benthic habitats. Potential impacts include physical disturbance, noise pollution, habitat loss, and impacts on feeding, breeding, and migratory behaviors.</p> <p>2. Water quality: The construction and operation of offshore wind farms may also have impacts on water quality, including increases in sedimentation, changes in turbidity, and changes in water flow and circulation.</p> <p>3. Visual and aesthetic impacts: Offshore wind farms can also have visual and aesthetic impacts, affecting the appearance of the seascape and views from the surrounding land. These impacts can affect the tourism industry and the well-being of local communities.</p> <p>4. Noise pollution: Offshore wind turbines produce noise during operation, which can</p>
--	---	--

[Tittel]

		<p>affect marine life and human activities in the surrounding areas.</p> <p>5. Fishing activities: Offshore wind turbines can also impact fishing activities, such as navigation, fishing gear damage or loss.</p> <p>6. Cultural heritage: The construction and operation of offshore wind farms can also have impacts on historical and cultural heritage sites and monuments in the surrounding areas.</p> <p>Overall, these and other potential environmental impacts must be thoroughly assessed as part of the EIA process to help ensure that offshore wind farms are developed in an environmentally sustainable and responsible manner.</p>
Havenergilovforskriften § 6 fjerde ledd - minimums krav til beskrivelse av og		

<p>vurdering av virkning som energianlegget kan ha på miljø og samfunn:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. botntilhøve og vassmiljø b. kulturminne, kulturmiljø og landskap c. fugl, fisk, naturtyper og anna naturmangfald d. aktuelle tema for miljøovervaking e. fiskerinæring og anna næringsverksemd f. samisk natur og kulturgrunnlag g. risiko for ulukker og beredskap		
--	--	--

[Tittel]

h.	forsvarsinteresser og skipstrafikk		
i.	muleg påverknad på økosystemtenester		
j.	Friluftsliv		
k.	ureining til sjø, luft, grunn og støy		
l.	Klima		

6. Relevant EU regelverk og internasjonale forpliktelser

6.1. EU regelverk

Deler av EU sitt klima- og miljøregelverk er innlemmet i EØS-avtalen som Norge er en del av, og miljø er også nedfelt som en stor del av formålet med avtalen. Miljøreguleringene har betydning også på det indre markedet, og for rammebetingelser og kriterier for økonomiske aktører. Rundt 80% av norsk regelverk for klima- og miljø, er basert på EU-regelverk innlemmet i EØS-avtalen (Regjeringen, 2021). Av disse er det kun vannrammedirektivet som har EØS-relevans og er implementert i Norge. De andre direktivene er likevel av interesse fordi de er implementert i EU-naboland som deler ressurser og økosystemer med Norge (Platjouw, 2021).

Da EØS-avtalen trådte i kraft i 1994 ble så å si alt miljøregelverk fra EU innlemmet. En del sentrale miljøpolitiske områder er imidlertid ikke omfattet av EØS-avtalen; det gjelder blant annet naturvern og forvaltning av naturressurser og landbruk og fiskeri. På disse områdene er Norge i utgangspunktet ikke forpliktet av EUs rettsakter, men EUs regulering av vilkårene for disse sektorene har indirekte betydning for Norge siden EU er en viktig samarbeidspart for Norge i globale forhandlinger.

I etterkant av inngåelsen av EØS-avtalen, har klima og natur blitt et økende viktig politikkområde. Norge har blant annet fått en 2030-forpliktelse om utslippskutt, og i perioden 2021-2023 skal også EU sitt klimaregelverk som omfatter utslipp fra en rekke industrier og arealbruk innlemmes i norsk rett. Under "European Green Deal" eller den norske oversettelsen "Grønn giv" er klimanøytralitet pr 2050 styrende for politikktviklingen gjeldene for omtrent all industri- og samfunnsaktivitet, det være seg både sirkulærøkonomi, biologisk mangfold, matproduksjon, energiomstilling og elektrifisering.

Kommisjonen har ansvar for å påse at EU sine medlemsstater etterlever sine forpliktelser, og European Free Trade Association (EFTA) sitt overvåkningsorgan Efta Surveillance Authority (ESA) har ansvar for å påse at EØS-avtalen blir etterlevd i de enkelte EØS-medlemslandene.

Havvind i EU

EU sin strategi for vindkraft til havs (Europalov, 2022), har et mål om at Europa sin havvindkapasitet skal økes til minst 60GW innen 2030, og til 300GW innen 2050. Ett av ønskene til EU er at havvindparker skal kunne levere elektrisitet til flere land enn opphavslandet, og utviklingen av infrastrukturen i Europa er derfor avgjørende. I den forbindelse blir TEN-E-forordningen som regulerer konsesjonsbehandling, finansiering og

Offshore Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for selskaper knyttet til norsk kontinentalsokkel. Norsk olje og gass er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon.

Postboks 8065, 4068 Stavanger | offshorenorge.no

planlegging av prosjekter for infrastrukturutvikling revidert (Europalov, 2020). Forordningen er ikke innlemmet i EØS-avtalen.

Strategiens utbyggingsmål vil ifølge EU kreve mindre enn tre prosent av "det europeiske maritime området", og det er tatt utgangspunkt i at utbyggingen kan gjøres i samsvar med EU sin strategi for biodiversitet (European Commission, 2020). Sameksistens med andre brukere av havet, som fiskeri, skipsfart, forsvar og turisme er et annet viktig tema, og alle EUs kyststater skal ha nasjonale maritime planer som skal beskrive samspillet mellom fornybar energi og andre aktiviteter til havs.

EU-regelverk og andre konvensjoner som enten er direkte innlemmet i EØS-avtalen, eller som på ulike andre måter kan ha indirekte innvirkning på havvindsatsningen i Norge

EUs Biomangfoldstrategi

Som nevnt er ikke naturvern, landbruk og fiskeri omfattet av EØS-avtalen, men EUs regulering av disse vilkårene og sektorene vil likevel ha indirekte betydning for Norge, spesielt for vanndirektivet. Andre tiltak som har delvis EØS-relevans er forurensning og strafferettslig vern av miljøet.

EUs fugle- og habitatdirektivet

Formålet med fugle- og habitatdirektivet er å beskytte og restaurere naturmangfoldet, og direktivet blir av mange sett på som en hjørnestein i biomangfoldstrategien. Direktivet har strenge regler for EU-landene når det gjelder truede og prioriterte arter, og regulering av disse. Siden direktivet ikke er en del av EØS-avtalen, stiller Norge friere til å ta egne beslutninger når det gjelder disse temaene, og det vil for eksempel si at ESA ikke må konsulteres i avgjørelser som omhandler direktivet.

EUs SEA- og EIA-direktiver (Plan- og prosjektdirektiver)

Den gjeldende norske forskriften om konsekvensutredninger trådte i kraft 1.juli 2017, og sammen med andre regler om konsekvensutredninger, inkluderer forskriften også to EU-direktiv om konsekvensutredninger for miljø; direktiv 2014/52/EU (EIA-direktivet/prosjektdirektivet) og direktiv 2001/42/EØF (SEA-direktivet/plandirektivet). Formålet med direktivene er henholdsvis vurdering av visse prosjekters miljøpåvirkning, og vurdering av miljøpåvirkningene av visse planer og programmer. Det er Klima- og miljødepartementet som er ansvarlig for gjennomføringen av de to EU-direktivene.

Relevant for havvind i Norge er havenergilova kapittel 4 som inneholder saksbehandlingsregler for konsekvensutredninger, herunder regler om konsekvensutredninger ved grenseoverskridende virkninger og Espookonvensjonen. Lovgiver har valgt å ikke knytte havenergilova opp mot konsekvensutredningsforskriften, og anlegg for energiproduksjon til havs vil i stedet konsekvensutredes etter bestemmelsene i havenergilova.

Forarbeidene til havenergilova forutsetter at konsekvensutredningen etter havenergilova skal tilfredsstillere kravene i plandirektivet, prosjektdirektivet og OSPAR sine retningslinjer for vurdering av miljøvirkninger av vindkraft til havs.

EUs Havstrategidirektivet

Direktivet er den miljømessige forpliktelsen i EUs maritime politikk. Direktivet har ikke konkrete miljømessige krav til økonomiske aktiviteter, men derimot krav til medlemslandenes sine forvaltningssystemer i gitte havområder. Målet til direktivet er å sikre god miljøtilstand i europeiske havområder. Havstrategidirektivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen, men vi har isteden de norske havforvaltningsplanene som har store likheter i formulering av mål og måling av havets miljøtilstand. Derimot har de norske planene i liten grad formaliserte regler, og har færre krav. (Kilde: Sander et.al. "To veier mot god miljøtilstand. En sammenlikning av EU sitt havstrategidirektiv med de norske havforvaltningsplanene" 2022)

EUs Fornybardirektivet

Fornybardirektivet legger føringer for at alle EUs medlemsland skal øke sin egen produksjon av fornybar energi. Det første direktivet ble vedtatt i 2001 og beskrev at 22,1 prosent av EUs energiforbruk skulle være fornybart innen 2010, mens det andre direktivet som ble vedtatt i 2018 beskrev at 32 prosent av EUs energiforbruk skulle være fornybart innen 2030. Det er foreløpig kun det første direktivet som er innlemmet i EØS-avtalen, og derfor også retningsgivende for norsk energipolitikk.

EUs Taksonomi for bærekraftig økonomisk aktivitet

Taksonomien er et klassifiseringssystem for bærekraftig økonomisk aktivitet som skal legge til rette for at lønnsomme bærekraftige aktiviteter og prosjekter skal bli fremmet og tatt videre. Taksonomien er gjeldene i Norge ettersom den har EØS-relevans, og er iverksatt likt i Norge som i andre EU- og EØS-land. Den skal bidra til å unngå grønnvasking, og lage grunnlaget for standardisering og merking av grønne, finansielle produkter. Lov om bærekraftig finans som tar for seg taksonomiforordningen i norsk rett, trådte i kraft i 2023. Forordningen definerer følgende mål som økonomiske aktiviteter kan bidra til: redusere og forebygge klimagassutslipp, fremme klimatilpasning, fremme bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser, fremme omstilling til sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning, forebygge og kontrollere forurensning, og verne om og restaurere naturmangfold og økosystemer.

EUs havarealplanleggingsdirektiv

Havarealplanleggingsdirektivet tar for seg rammeverket for marin arealplanlegging og kystforvaltning. Direktivet skal dekke ulike former for belastning på kystområdene, det være seg fornybarenergi, transport, fiskeri, turisme, oppdrett, osv. Direktivet legger opp til en økosystembasert tilnærming som også skal vurdere økonomiske interesser, se dette i helhet av EUs politikk. Havarealplanleggingsdirektivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen, men Norge har en

innført praksis hvor forvaltningsplaner for havområdet tar for seg den økosystembaserte tilnærmingen og fordelinger av ressurser. Selv om direktivet ikke gjelder for Norge, kan Norge bli påvirket av kravet om samarbeid med tredjeland som gjelder for medlemslandene (Plutjow, 2021).

6.2. Internasjonale forpliktelser

Havrettskonvensjonen

Havrettskonvensjonen er en FN-avtale som omtrent 170 land, i tillegg til EU, har sluttet seg til. Konvensjonen sørger for felles regler og behandling av all ressursbruk i havet, med unntak av militære forhold, og kalles gjerne "havets grunnlov". Konvensjonen tar hensyn til at den samlede utnyttelsen av og belastningen på havet må ha en helhetlig behandling, og regulerer statenes rettigheter, plikter og regler for havområdene blant annet for fiske, transport, petroleumsvirksomhet og miljøvern.

ESPOO-konvensjonen

FNs ESPOO-konvensjonen er en konvensjon, en avtale, om konsekvensutredninger for tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger. Konvensjonen gir norske myndigheter, og også privatpersoner, mulighet til å medvirke i beslutningsprosessen for planer og tiltak som kan påvirke norske miljøinteresser. Det er Klima- og miljødepartementet som er ansvarlig for konvensjonen og den tilhørende protokollen (Kiev-protokollen). Miljødirektoratet er kontaktmyndighet i Norge for saker som behandles etter konvensjonen.

Oslo-Paris-konvensjonen (OSPAR)

OSPAR er en juridisk bindende avtale som tar for seg vern av det marine miljøet i Nordøst-Atlanteren. Konvensjonen består av 15 land, i tillegg til EU, og forplikter landene til å gjøre alle mulige tiltak for å forhindre forurensning fra menneskelige aktiviteter. Havvind er dekket av OSPAR-konvensjonen gjennom gruppen "Offshore Renewable Energy Developments (ICG-ORED)" som en del av "Environmental Impacts of Human Activities (EIHA)"-komiteen. For havvind og inkludering av miljøpositive tiltak, har det vært spesielt interessant hvordan OSPAR allerede har og kommer til å vurdere avvikling av havvindinstallasjoner.

FN's naturavtale/Kunming-Montreal Biodiversity Framework

[FNs naturavtale](#) er en internasjonal avtale som handler om å redde og bevare natur- og biomangfoldet i verden. Naturavtalen ble nådd på den siste dagen av FNs naturtoppmøte COP15, mandag 19. desember 2022 og har tittelen «Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF)» (FN-sambandet, 2023).

Noen av hovedpunktene i avtalen:

[Tittel]

- 30-prosentmålet: Verne 30 prosent av all natur på land innen 2030. Dette skal sikre artene som lever. Vi skal også verne eller bevare 30 prosent av verdens hav, innsjøer og elver. (Den forrige globale naturavtalen, vedtatt i 2010, hadde vern på 17 prosent som mål. Dette målet ble aldri oppfylt.)
- Restaurering: 30 prosent av all natur som er delvis ødelagt skal være restaurert innen 2030.

7. Tillatelser (med miljøkrav) i ulike faser

Norge	Danmark	UK
Konsesjonen	Forundersøkelsestillatelse	Planning permission (Development Consent Order) tar opp i seg en rekke andre tillatelser som er nødvendig, inkluder Marine License.
Tillatelser fra miljødirektoratet	Etableringstillatelse	
	El-produksjonstillatelse	
	Miljøvurderingsloven §25-tillatelse	